

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่พหุศักราช 2520 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 ข้อที่ 6 ว่า ให้มีบุคคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ¹ และในหมวดที่ 6 ข้อที่ 51 ว่า รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน² จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา 2521 ข้อ 7 กล่าวคือ เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน³ นโยบายของรัฐบาล พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ แดลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 7 มิถุนายน 2522 ส่วนที่ว่าด้วยการศึกษา ในตอนหนึ่งที่ว่า

จะเร่งและส่งเสริมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา มีสุขภาพพลานามัย มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชาติ จะสนับสนุนการกีฬาทั้งทางคาบประชาชนและเยาวชน เพื่อให้มีพลานามัยสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นนักกีฬา เพื่อสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติต่อไป⁴

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พหุศักราช 2520.

(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2520), หน้า 1.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

³ สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งชาติ, "การสอนวิชาสุขศึกษา และพลศึกษาตามแนวหลักสูตรปัจจุบัน" เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งชาติ. 2 (ตุลาคม 2521), หน้า 24.

⁴ เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์, พลเอก. "นโยบายรัฐบาล" วารสารการศึกษา เอกชน. 11 (สิงหาคม 2522), หน้า 18.

และคำบรรยายเรื่อง "นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของประเทศในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5" โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. กอ สวัสดิพิพาณิชย์) ในการสัมมนาเพื่อเตรียมการวางแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ของกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องที่ 5 เกี่ยวกับการขยายและการปรับปรุงการพลศึกษา สุขศึกษา และกีฬา โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีสนามฟุตบอลอย่างน้อย 2 สนาม จะต้องมีสนามบาสเกตบอล 10 สนาม จัดกลุ่มผู้ทำกิจกรรมให้คนเล่นกีฬา ให้คนมาฝึกกายบริหาร ทำให้ชาติกระฉับกระเฉง เป็นชาติที่ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา¹ จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า การศึกษาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อวิชาพลศึกษาเป็นอย่างมาก ในลักษณะที่เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อ โดยวิธีการออกกำลังกาย หรือการเคลื่อนไหวจากกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกสรรแล้ว เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังจะเห็นได้จากที่

ธอมสัน (Thompson) ได้ให้คำนิยามของพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ซึ่งได้อาศัยการจัดกิจกรรมที่ได้เลือกสรรแล้ว เพื่อให้เกิดพัฒนาการในด้านการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้านของร่างกาย และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นพลเมืองดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ"²

แนช (Nash) ได้ให้คำนิยามของพลศึกษาไว้ว่า "พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งของกระบวนการศึกษาทั้งหมด แต่เป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการศึกษา เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางร่างกาย ประสาท อารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งผลต่าง ๆ

¹ กอ สวัสดิพิพาณิชย์, "นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการศึกษา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของประเทศในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5" วารสารการศึกษาเอกชน. 11 (สิงหาคม 2522), หน้า 19.

² John C. Thompson, Physical Education for the 1970's (New Jersey: Prentice-Hall, 1971), p. 1.

เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมพลศึกษาขึ้นในสถานที่อันเหมาะสม เช่น โรงฝึกพลศึกษา สนามกีฬา และสระว่ายน้ำ เป็นต้น"¹

กู๊ด (Good) ได้ให้คำนิยามของพลศึกษาไว้ว่า "การพลศึกษาคือ โครงการ การเรียนการสอน และการเข้าร่วมในกิจกรรมโดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ๆ เพื่อที่จะส่งเสริม พัฒนาการทางร่างกายในค้ำหนักะกลไก ทักษะ และสุขนิสัย"²

จรินทร์ ชานีรัตน์ ได้สรุปความหมายของการพลศึกษาว่า "คือ การศึกษา แขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวทางกายเป็นสื่อกลาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ค้ำร่างกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ ทางสังคม และพัฒนาการทางค้ำคุณธรรม ทางจิตใจ ตลอดจนการเป็นพลเมืองที่ดี"³

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้สรุปไว้ว่า "วิชาพลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่ แตกต่างจากการศึกษาอื่นก็ตรงที่วิธีการและสื่อที่นำมาใช้ โดยเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรม การออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียนการสอน โดยให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ แต่ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์หลักนั้น เช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น คือ เป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการทั้งทาง ค้ำร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม"⁴ และสคิปัญญา กล่าวคือ

¹ Jay B. Nash, Physical Education Interpretation and Objective, (New York: A.S. Barnes and Company), p.52.

² Carter V. Good, Dictionary of Education, (2nd ed., New York: McGraw-Hill Book Company, 1952), p. 398.

³ จรินทร์ ชานีรัตน์, วิชาพลศึกษา. (กรุงเทพมหานคร: ครูสภา, 2514).
หน้า 4.

⁴ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของพลศึกษา", วารสารพลศึกษา. 11 (มิถุนายน 2512) : 10.

ทางร่างกาย มนุษย์ต้องมีการ เคลื่อนไหว เพื่อการพัฒนาความสามารถของ กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เป็นไปตามกฎของการใช้และไม่ใช้ คือ ถ้า กล้ามเนื้อของร่างกายส่วนใดได้รับการ เคลื่อนไหว หรือออกกำลังกายอยู่เสมอ กล้ามเนื้อ ส่วนนั้นจะโตหรือหนา มีสมรรถภาพการทำงานสูง ถ้ากล้ามเนื้อส่วนใดไม่ได้รับการ ออกกำลังกาย กล้ามเนื้อส่วนนั้นก็จะแฟบ เล็กลง มีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำลง¹ วิชาพลศึกษาจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีการ เคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นทักษะ ซึ่งทักษะนี้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถ เข้าร่วมใน กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การ เคลื่อนไหวต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้กล้ามเนื้อเกิดการใช้พลังงานสูง ทำให้ระบบต่าง ๆ ทำงานเพิ่มขึ้น เพื่อ รักษาไว้ซึ่งความสมดุล ระบบต่าง ๆ จะถูกรบกวนให้ทำงานหนักอยู่เสมอ สภาพ ร่างกายก็จะเกิดความ เหนื่อย และปรับตัวเข้ากับสภาพนั้นได้ ผลทำให้ระบบต่าง ๆ ได้ ฝึกการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดเวลา จะ เกิดความสัมพันธ์ในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และหน้าที่นี้จะเป็นตัวกำหนดโครงร่างให้ สง่างาม สมสัดส่วน บ่งบอกถึงสุขภาพดี ซึ่งจะเป็นวิถีทางแห่งชีวิต อันจะนำบุคคลไปสู่ ความสุข ความหวัง และความสำเร็จต่าง ๆ นานาในชีวิต

ทางค่านิจใจ ร่างกายและจิตใจนั้นสัมพันธ์กัน ดังกล่าวกรีกโบราณว่า "จิตใจ ที่อยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์"² ทั้งนี้ เพราะร่างกายและจิตใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แยกกันมิได้ เปรียบเหมือนของที่ยอมไปด้วยกันเสมอ การพัฒนาทางค่านิจใจนั้นเป็นการ ที่สามารถสะสมรวบรวมแก่นสารความรู้และความสามารถใช้ความคิดพิจารณาใคร่ครองและ

¹ ฟอง เกิกแก้ว. การพลศึกษา. (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช จำกัด, 2520). หน้า 49.

² จรินทร์ ธานีรัตน์, วิชาพลศึกษา, หน้า 8.

ตีความหมาย อธิบายความรู้ เหล่านั้นได้¹ จะเห็นได้ว่า สนามกีฬา นั้นเป็นห้องปฏิบัติการทางจริยธรรมอย่างก็ ที่จะช่วยในการฝึกอบรมนักเรียน ในขณะที่เรียนอย่างสนุกสนานนั้น นักเรียนจะลืมทุก ๆ สิ่งทุกอย่าง จิตใจจะจดจ่อ เป็นสมาธิอยู่กับกิจกรรมที่ได้กระทำอยู่ การแสดงออกต่าง ๆ จะเป็นไปคามความเป็นจริงที่อยู่ในส่วนลึกของจิตใจทุกประการ แฉกให้เห็นถึงนิสัยที่แท้จริง จนมีคำกล่าววว่า สนามกีฬา เป็นสถานที่แสดงออกซึ่งนิสัย ความประพฤติ ที่แท้จริงของบุรุษรวมแล้ว ใ้ได้รับการซักถามมากมายน้อยเพียงไร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึง เป็นหน้าที่ของบุรุษนิคชอบในค่านพลศึกษาที่จะต้องให้คำแนะนำ ชี้แจง คัดเตือน ย้ำซ้ำ และพบทวน ในสิ่งที่เหมาะสม สมควร เป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป เพราะวิชาพลศึกษานั้นนอกจากจะมี เนื้อหาทางค่านทักษะต่าง ๆ แล้ว ยังจะต้องปลูกฝังทางค่านพฤติกรรม ความรู้ เจตคติ และคุณธรรม เพื่อเป็นผล เมืองคือต่อไปด้วย

ทางค่านอารมณ์ พลศึกษา เป็นเครื่องมือที่จะช่วยฝึกการควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ออกทน ออกคลั้น ตลอดจนก้าวต่าง ๆ ที่ได้รับ นอกจากนี้ กิจกรรมทางพลศึกษายังช่วยในการพัฒนาในค่านการนอนคลายความตึงเครียดของกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ดังที่ น.พ. สุวิทย์ อารีกุล ได้แสดงความคิดเห็นว่า การออกกำลังกายนั้น เป็นการลดความตึงเครียดของประสาท เนื่องจากต้องใช้ส่วนต่าง ๆ ของกล้ามเนื้อ ทำให้ความกดดันทางอารมณ์ผ่อนคลายลงได้² ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการกีฬา

¹ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, "พลศึกษากับการพัฒนาทางจิตใจ", วารสารศึกษาศาสตร์ พลศึกษา และสันตนาการ, 4 (มกราคม 2521). หน้า 31.

² น.พ. สุวิทย์ อารีกุล. "ประโยชน์ของการออกกำลังกาย". วารสารสุขภาพสำหรับประชาชนของแพทยสมาคมฯ และแพทยสภา, 6 (มีนาคม 2522). หน้า 80.

และช่วยในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้ รวมทั้งยังระบายพลังงานที่เหลือออกไป ทำให้
อารมณ์แจ่มใส เป็นที่น่าคบหาสมาคม

ทางค่านิยม ชั่วโมงพลศึกษา เป็นชั่วโมงที่จำลองสภาพสังคมได้อย่างแท้จริง
นักเรียนได้ลงมารวมกลุ่มกัน มีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กันมากที่สุด นักเรียน
จะปรับบุคลิกภาพของตนเองขึ้น มีทั้งการ เป็นผู้นำ ผู้ตาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบ
ในหมู่คณะ มีความสุจริต ยุติธรรม เคารพกฎกติกาข้อบังคับ ระเบียบวินัย มี
น้ำใจนักกีฬา รู้จักการ เป็นผู้เล่นและผู้ที่ถูก รู้จักอุปสรรค รุกภัย นอกจากนี้
กิจกรรมพลศึกษายังช่วยแก้ไขปัญหาค่านิยม เช่น การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
การนำกิจกรรมพลศึกษา เป็นสื่อสัมพันธ์ในการ เปิดความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน
และกันระหว่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่สังคมต้องการทั้งสิ้น นับว่า การ
พลศึกษาส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมอย่างแท้จริง

ทางค่านิสัยปัญหา การที่บุคคลจะมีนิสัยปัญหาที่ดีหรือมีการพัฒนาทางค่านิสัยปัญหา
ได้อย่างดีนั้น ประการสำคัญ จะต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานเบื้องต้น คือ มีสุขภาพร่างกายที่ดี
ได้รับการพักผ่อนเพียงพอ รับประทานอาหารที่มีคุณค่า รวมไปถึงอาหารพิเศษ คือ
การออกกำลังกายด้วย กังที่ อวย เกตุสิงห์ ไกลลาวไวว่า การออกกำลังกาย
เป็นทั้งยา และอาหาร และเป็นอาหารพิเศษที่ทุกคนต้องการ ถ้าขาดการออกกำลังกาย
ก็เช่นเดียวกับคนขาดอาหาร ทำให้ตายได้เหมือนกัน¹ การ เขารวมกิจกรรมพลศึกษา
จะก่อให้เกิดคุณค่าทางค่านิสัยปัญหามาก ผู้เขารวมจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ

¹ อวย เกตุสิงห์, และคนอื่น ๆ, "การอธิบาย เรื่องการพลศึกษาและ
การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ", วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ,

เจตคติ และทักษะ ตลอดจนสามารถนำทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการเข้าร่วมกิจกรรม ได้เรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ มีโจทย์ ให้แก้ไขปัญหาค้นหาด้วยตนเองอยู่เสมอ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดขึ้นได้เป็นสิ่งที่ต่อเนื่องกันค่อย ๆ ไป

สตรอง (Strong) ได้กล่าวถึงบทบาทของผลศึกษาในโรงเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทในการพัฒนาโลกต่าง ๆ ชั้นพื้นฐาน
2. บทบาทการพัฒนาความเร็วทางการร่างกาย
3. บทบาทของสมรรถภาพทางกาย
4. บทบาทในการสอนกีฬาและทักษะในการใช้เวลาว่าง
5. บทบาทการพัฒนาภาพพจน์ของตนเอง
6. บทบาทในการช่วยพัฒนาความคิด
7. บทบาทในการพัฒนาคนสังคม
8. บทบาทในการส่งเสริมสุขภาพ
9. บทบาทในการปรับปรุงบุคลิกภาพ
10. บทบาทช่วยในการพักผ่อนหย่อนใจ
11. บทบาทในการสร้างเสริมความสามารถในการทำงานของร่างกาย¹

บทบาทต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นและกลายเป็นส่วนหนึ่งของผลพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น และจากผลของพัฒนาการทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าผลศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้สมบูรณ์ เป็นส่วนที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการศึกษา และความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก จึงมีความ

¹ กลินตัน เอ็ช สตรอง, "บทบาทของผลศึกษาในโรงเรียน", วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 3 (กรกฎาคม 2522). หน้า 41 - 47.

จำเป็นที่เราจะต้องปลุกฝังให้กับเด็กตั้งแต่อยู่ในวัยเรียน เพื่อที่เมื่อเด็กพ้นวัยของการศึกษาเล่าเรียนไปแล้ว จะได้รู้จักเลือกกิจกรรมทางพลศึกษา เท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับตนเอง

ในการจัดการศึกษานั้น รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับทุกคนตามอัตราที่ เขาจะสามารถรับได้ ซึ่งในการจัดการศึกษาภาคบังคับ หรือการจัดการประถมศึกษา นั้น มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงาน ทั้งในวิธานิพนธ์ของ สุจินต์ แยมแพ ได้กล่าวว่ามีอยู่ 5 หน่วยงาน คือ

1. เทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตเทศบาล
2. กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด รับผิดชอบจัดการศึกษาประชาบาล
4. กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมสามัญศึกษา รับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษา
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การ และมูลนิธิต่าง ๆ¹

ส่วนในการจัดการศึกษาในส่วนอื่น ๆ นั้น โดยทั่วไป รัฐบาลได้มอบให้ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 10 หน่วยงาน

¹ สุจินต์ แยมแพ, "ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 3.

ด้วยกัน¹ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้การศึกษแก่ประชาชนทั้งสิ้น โดยแบ่งส่วนของความรับผิดชอบ และระดับชั้นของการศึกษาออกไป ส่วนราชการที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในส่วนที่เป็นโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ไป คือ กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับประถมต้น จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้กับประชาชนทั่วประเทศ โดยได้จัดแบ่งส่วนให้การศึกษาก่อเป็น 2 หน่วยงาน คือ

1. กองโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนรัฐบาลที่สังกัดกรมสามัญศึกษานั้น กรมสามัญศึกษาได้กำหนดให้ขึ้นตรงต่อกองโรงเรียนรัฐบาล โดยกำหนดหน้าที่ให้กองโรงเรียนรัฐบาลจัดและควบคุมโรงเรียนรัฐบาลให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขึ้น เพื่อให้กิจการดำเนินไปควยดีตามกำลังและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดการอบรมครูตามกำลังงบประมาณ

2. กองโรงเรียนราษฎร์ เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราสูงทุก ๆ ปี โรงเรียนรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้น ไม่สามารถจะรับนักเรียนเพื่อให้เกิดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง จึงได้จัดตั้งกองโรงเรียนราษฎร์ขึ้นมา มีส่วนช่วยในการศึกษาของประเทศมากขึ้น ซึ่งนับว่ามีส่วนที่ทำให้เกิดผลดีต่อประชาชนเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันโรงเรียนราษฎร์ได้ช่วยผ่อนภาระในการให้การศึกษแก่เยาวชนของประเทศเป็นอย่างมาก โดยมีรัฐบาลช่วยสนับสนุน ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของโรงเรียนราษฎร์ให้ได้มาตรฐาน และประดับประดาให้มีความมั่นคงอยู่เสมอ เพื่อให้การของรัฐบาลลดน้อยลง พร้อมทั้งส่งเสริมค่านิยมคุณธรรม อากาศเรียน อุปกรณ์การสอน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง²

¹ อุทัย สินธุสาร, สารานุกรมไทย. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ, 2521), หน้า 4156.

² คุรุสภา, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507. (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 645.

นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานอื่น ๆ อีก เพื่อช่วยผ่อนภาระในการให้การศึกษาแก่เยาวชนของประเทศของกระทรวงศึกษาธิการอีกหลายหน่วยงาน คือ โรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดโดยตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนสาธิตในวิทยาลัยครู และโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมาย เชื่อมเกี่ยวกับกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการให้การศึกษาแก่เยาวชนของประเทศ แต่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงเรียนนั้น อาจมีส่วนแตกต่างกันออกไปบ้างตามสภาพและจุดมุ่งหมายของหน่วยงานนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยนั้น เนื่องจากโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ การก่อตั้งมีผลสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ โดยมุ่งหวังให้มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ผลิตครูปริญญา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ผลิตฝึกหัดงานคณาจารย์ที่หาความชำนาญ และประสบการณ์ด้วยความมั่นใจ ก่อนจะสำเร็จไปประกอบอาชีพ นอกจากนี้การฝึกหัดงานระดับปริญญา ยังเน้นถึงความสำคัญของการค้นคว้า และทดลองเป็นประการสำคัญด้วย ดังนั้น โรงเรียนสาธิตจึงทำหน้าที่เป็นห้องปฏิบัติการทางวิชาการของคณะศึกษาศาสตร์ หรือนัยหนึ่ง เรียกว่า ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จึงจะเน้นในส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นที่ศึกษา วิจัย และทดลองในวิชาการพัฒนาการของเด็กในวัย และในระดับการศึกษาต่าง ๆ อันจะส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้อง ในทฤษฎีของวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา วิชาการแนะแนวการศึกษา ตลอดจนทฤษฎีการวัดผลการศึกษา

2. เพื่อ เป็นที่ทดลองและวิจัยหลักสูตรประเภทต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรอาชีวศึกษาในแขนงวิชาต่าง ๆ และวิธีสอนวิชาต่าง ๆ วิธีใช้อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ตลอดจนหนังสือแบบเรียน

3. เพื่อ เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ที่จะฝึกหัดงานครู โดยมีการสังเกต การเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน ฝึกหัดการทำงานกับเด็กในวัยและระดับต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาค้นคว้าหาประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนให้ถูกต้องตามหลักวิชา

4. เป็นแหล่งสาริตและเผยแพร่ผลงาน ทดลอง วิจัย และค้นคว้าทางการศึกษา ให้แก่สถาบันอื่น ๆ เช่น บุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษา ชุมชนให้ความร่วมมือในการปรับปรุงวิธีการให้การศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาส่วนรวม

5. เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาอบรมแก่กุลบุตร กุลธิดา ตามระดับความสามารถ สติปัญญา ความถนัด และความสนใจ อันจะส่งเสริมให้พื้นฐานของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการ เรียนการสอนของโรงเรียนสาริต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย นั้น มีความมุ่งหมายที่จะสั่งสอนและฝึกฝนให้นักเรียนมีพัฒนาการทางร่างกาย และทางจิตใจ โดยให้มีพละนามัยที่สมบูรณ์ และจิตใจผ่องใส มีความสุข

ในทางสติปัญญา ให้รู้จักใช้วิจารณ์อย่าง รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด รู้จักแก้ปัญหาในทางที่ถูกที่ควร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักทำความรู้จักเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างถ่องแท้

ในค่านิยม ให้รู้จักควบคุมและพัฒนาอารมณ์ให้ถูกต้อง

ในค่านิสัยคน ให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และปฏิบัติอย่างเหมาะสม ตามกาลเทศะ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตน รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ในค่านิชาการ ให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ตามความสามารถของแต่ละบุคคล และให้มีนิสัยรักการเรียน ตลอดจนการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ¹

จากความสำเร็จของวิชาพลศึกษาที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการประกอบกิจการงาน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และจากความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี และเป็นห้องปฏิบัติการทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อว่า โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยนั้น มีความพร้อมและมีความสมบูรณ์มากในส่วนต่าง ๆ ของการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษามากกว่าโรงเรียนที่สังกัดในหน่วยงานอื่น ๆ แต่ก็ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดเป็นไปในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาเฉพาะที่เกิดขึ้น

ดังนั้น ความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จึงเป็นสิ่งที่ควรจะต้องมีการวิจัยขึ้น เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป

¹ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, "ความเป็นมาของโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย", สาธิต เกษตรสัมพันธ์. 4 (เมษายน 2523), หน้า 7.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนสาธิตใน ส่วนกลาง กับโรงเรียนสาธิตในส่วนภูมิภาค

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคืออาจารย์ผู้สอนวิชาผลศึกษา ของโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ให้คำตอบตรงกับความเป็นจริง และเป็นที่ยึดถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. ทราบปัญหาต่าง ๆ ในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3. เป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนได้แก้ไข และปรับปรุงการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนให้เหมาะสม

และไค้มลคี่งซึ้น

4. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย เกี่ยวกับการจัดและ
ดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในสถาบันอื่น ๆ ต่อไป

คำจำกัดความ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

อาจารย์ผลศึกษา หมายถึง อาจารย์ผู้สอนวิชาผลศึกษา หรือผู้มีหน้าที่
รับผิดชอบการสอนวิชาผลศึกษาของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โปรแกรมผลศึกษา หมายถึง โครงการทางผลศึกษาต่าง ๆ ที่จัดให้กับ
นักเรียน ได้แก่ โครงการสอนผลศึกษาในโรงเรียน โครงการจัดแข่งขันกีฬา
ภายในโรงเรียน โครงการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โครงการจัดกิจกรรม
เพื่อนันทนาการ และโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางผลศึกษา สำหรับนักเรียนที่ติด
ปกติ

โครงการสอนผลศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน
วิชาผลศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะ
กิจกรรมต่าง ๆ ทางผลศึกษา

โครงการจัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมทาง
ผลศึกษา เพื่อแข่งขันขึ้นในโรงเรียน การแข่งขันอาจจะจัดตามกลุ่ม ตามสี ตาม
ระดับชั้น หรือระหว่างห้อง เพื่อส่งเสริมและให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชา
ผลศึกษา

โครงการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หมายถึง การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนต่อโรงเรียน หรือการแข่งขันกีฬาระหว่างกลุ่มโรงเรียน รวมไปถึงการแข่งขันกีฬาที่หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนจัดขึ้น

โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน เพื่อชดเชยให้แก่เด็กที่มีความต้องการทั้งในด้านการออกกำลังกาย และต้องการหาความสนุกสนานรื่นเริง หลังจากเวลาเรียนตามปกติ

โครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมสำหรับส่งเสริมเด็กนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้ เช่น ความพิการของแขน ขา หรือมีโรคประจำตัว เพื่อให้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา และพัฒนาความเหมาะสม

โรงเรียนสาธิตส่วนกลาง หมายถึง โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

โรงเรียนสาธิตส่วนภูมิภาค หมายถึง โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น และโรงเรียน

สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย